

Representantforslag nr. 18

(2007-2008)

fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Bent Høie, Elisabeth Aspaker og Ine Marie Eriksen Søreide

Dokument nr. 8:18 (2007-2008)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Jan Tore Sanner, Bent Høie, Elisabeth Aspaker og Ine Marie Eriksen Søreide om modernisering av statens bygge- og eiendomsvirksomhet

Til Stortinget

BAKGRUNN

I juni 2004 nedsatte regjeringen Bondevik II et interdepartementalt utredningsutvalg for å se på hele statens bygge- og eiendomsvirksomhet i militær og sivil sektor, ut fra en erkjennelse av at det i dag er svake insentiver til å leie eller bygge rimelig, godt vedlikehold og effektiv arealutnyttelse. Utvalget avga innstilling i mars 2005.

Basert på utvalgets anbefalinger foreslo regjeringen Bondevik II prinsipielle endringer av statens bygge- og eiendomsvirksomhet gjennom flere ulike tiltak og prinsipper for bedre å kunne ivareta sentrale målsettinger på bygge- og eiendomsområdet innenfor staten i forslaget til statsbudsjett for 2006. Forslagene ble stoppet av Stoltenberg II-regjeringen i St.prp. nr. 1 (2005-2006) med følgende setning:

"Regjeringen vil vurdere eventuelle endringer av statens bygge- og eiendomsvirksomhet nærmere, og vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt."

Dette er ikke skjedd.

De siste årene har utfordringene knyttet til overskridelser på byggeprosjektene økt, og det er fortsatt et stort etterslep i behovet for vedlikehold og rehabilitering.

Forslagsstillerne foreslår å implementere endringene i statens bygge- og eiendomsvirksomhet gradvis fra og med 1. januar 2008 og med full virkning fra 1. januar 2009. Forslagsstillerne foreslår at Regjerin-

gen arbeider videre med en konkretisering av de ulike forslagene for å kunne fremlegge dette for Stortinget fortløpende i 2008.

Hovedinnretningen på denne reformen av statens bygge- og eiendomsvirksomhet er:

- Utvidelse av husleieordningen med skille mellom bruker og forvalter, til som hovedregel å omfatte all statlig eiendom. Dette vil innebære forslag om å utvide husleieordningen til også å omfatte fengslene og universitetene og de vitenskapelige høyskolene der det i dag ikke er en husleieordning. I tillegg vil det arbeides videre med mer differensiert husleie innenfor forsvarssektoren.
- Hoveddelen av vedlikeholdsetterslepet i den statlige eiendomsmassen, som i dag er utenfor husleieordningen, skal tas igjen i løpet av en femårsperiode. Takten vil bli vurdert i forbindelse med de årlige budsjettene, og det vil videre måtte foretas en kartlegging av vedlikeholdssituasjonen for den statlige bygningsmassen.
- Innføring av nye beslutningsrutiner i bygge- og eiendomssaker som bl.a. innebærer at investeringsbeslutninger i hovedsak kan behandles som et spørsmål om inngåelse av husleiekontrakter, og at budsjettspørsmål, som hovedregel, knyttes til inndekning for husleiebelastningen. De nye beslutningsrutinene innebærer imidlertid også strengere krav til analyser, dokumentasjon og vurdering av alternativer og at alle avtaler som overstiger bestemte terskelverdier, skal legges fram for regjeringen før avtaler inngås.
- Opprettelse av et eget rådgivningsorgan for å skille rådgiver- og leverandørrollen, bidra til styrket bestillerkompetanse og understøtte de ansvarlige departementers styring av de statlige forvalterne.

- Opprettelse av en forvaltningsbedrift som skal forvalte alle statlige eiendommer i universitets- og høyskolesektoren. Det skal tas hensyn til eventuelle forutsetninger for private gaver og legater.
- Samle forvaltningen av en del viktige kulturhistoriske eiendommer i en egen enhet i Statsbygg, bl.a. for å forsterke fokuset på forvaltning av kulturhistoriske eiendommer, samle og styrke den kulturhistoriske kompetansen og gjøre finansieringen av tiltak overfor de kulturhistoriske eiendommene mer robust.
- Rammebetingelser som bidrar til økt konkurranse og effektivitet i eiendomsforvaltningen. Det legges til grunn at forvaltningsbedriftenes finansielle fleksibilitet utvides. Dette bl.a. for å kunne imøtekomme etterspørselen etter nybygg fra brukere der spørsmålet om husleiemidler er avklart. Andre sentrale tiltak er valgfrihet for brukere, konkurranseutsetting av produksjonsvirksomheten og mer selskapsliknende styring av eiendomsvirksomhetene, herunder en prøveordning med bruk av styrever eller styreliknende organ.
- Formålsbygg skal normalt eies av staten, men formålsbygg kan leies av private dersom de kan levere økonomisk gunstigere tilbud enn de statlige tilbyderne.
- Statens kulturhistoriske eiendomsmasse gjennomgås med sikte på overføring av viktige kulturhistoriske eiendommer til en egen enhet i Statsbygg. For slike eiendommer som er i aktiv bruk i universitets- og høyskolesektoren, beholdes eieransvaret i forvaltningsbedriften under Kunnskapsdepartementet, men forvalter- og formidlingsansvaret legges til Statsbygg med langsiktige kontrakter. For kulturhistoriske bygg som er i aktiv bruk, skal hensynet til bedret kulturhistorisk ivaretagelse veies opp mot hensynet til bruken av bygget. Av de nasjonale festningsverkene skal Akershus og Bergenshus fortsatt eies og forvaltes av forsvarssektoren.
- Det skal opprettes et eget statlig rådgivningsorgan for å skille rådgiver- og leverandørrollen (som i dag er samlet i henholdsvis Statsbygg og Forsvarsbygg), bidra til styrket bestillerkompetanse og bedre styring av de statlige forvalterne. I forhold til bestillerne vil organet i hovedsak bistå med kjøp av rådgivningstjenester i markedet.
- Det skal vurderes hvordan Statsbyggs finansielle fleksibilitet kan forbedres for bedre å møte etterspørselen fra brukerne der spørsmålet om husleiemidler er avklart.
- Det skal arbeides videre med forslag om hvordan man i større grad kan konkurranseeksponere deler av Statsbyggs virksomhet.

Med utgangspunkt i konsulentberegninger antas det at staten på sikt vil kunne realisere årlige innsparinger i størrelsesorden 1-2 mrd. kroner for de samlede tiltak, avhengig av den endelige utformingen av tiltakene. I tillegg skal reformen legge til rette for bedre og mer kontinuerlig vedlikehold, mer nøktern etterspørsel og bruk av lokaler og rammebetingelser som sikrer at de statlige eiendomsforvalterne bedre kan møte etterspørsel fra brukerne der disse har midler. Forslagsstillerne forutsetter at berørte institusjoner og de ansatte skal få anledning til å delta tidlig og bredt i den videre prosessen.

Statsbygg

Forslagsstillerne foreslår prinsipielle endringer i statens bygge- og eiendomsvirksomhet som i hovedsak vil berøre Statsbygg på følgende områder:

- Eiendommer i universitets- og høyskolesektoren som i dag forvaltes av Statsbygg, skal overføres til en ny eiendomsforvaltningsbedrift under Kunnskapsdepartementet.
- Fengelseiendommene overføres til Statsbygg med kostnadsdekkende husleie.

Forslagsstillerne anmoder Stortinget om å be Regjeringen i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008 legge fram mer konkrete forslag til reformer i statens bygge- og eiendomsvirksomhet.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g :

I

Stortinget ber Regjeringen igangsette en omfattende modernisering av statens bygge- og eiendomsvirksomhet i samsvar med dette forslaget.

II

Stortinget ber Regjeringen, i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2008, legge frem konkrete forslag til reformer i statens bygge- og eiendomsvirksomhet.

7. november 2007